

WSZYSTKO NA CHWAŁĘ BOŻĄ

Tekst przewodni: 1 Kor 10,31.

Zakres studium: 1 Kor 10.

Część I: Przegląd

Wprowadzenie: Wyobraź sobie grupę wędrowców uczestniczących w trudnej górskiej wyprawie. Szlak prowadzi przez okolice, w których widok zapiera dech w piersi, ale czasami wiedzie tuż nad niebezpiecznymi urwiskami. Na początku szlaku widnieje tablica z wyraźnym ostrzeżeniem: „Uwaga! Niebezpieczne urwiska na szlaku! Liczne ofiary wypadków! Trzymaj się oznaczonego szlaku”.

Niektórzy wędrowcy traktują to ostrzeżenie poważnie, trzymają się oznaczeń, nie schodzą ze szlaku i nie zbliżają się do krawędzi urwisk. Inni lekceważą znaki i stają tuż nad przepaścią, żeby zrobić sobie fotografię dokumentującą ich brawurę. Jeszcze inni uważają, że mają prawo chodzić, któreś im się spodoba, i nie muszą korzystać z wyznaczonego szlaku. „To nasza wędrownka! Nikt nie będzie nam mówił, co mamy robić!”. Jednak ich wybory wpływają nie tylko na nich samych - decydując się na niebezpieczne zachowania wielu z nich wciąga w nie także innych.

Chrześcijańskie życie pod wieloma względami przypomina wędrownkę. Trzy rodzaje postaw wędrowców obrazują dość trafnie nasze postawy w naszej wędrownce wiary. W 1 Kor 10 Paweł omawia te postawy.

Tematy lekcji: Podobnie jak większość pisarzy biblijnych, Paweł postrzegał bałwochwalstwo jako bardzo poważny grzech stanowiący przeciwieństwo oddawania autentycznej czci Bogu. Kwestia oddawania czci Bogu wiąże się ściśle z codziennym życiem, gdyż wszelki kult bożków stanowi odrzucenie panowania Boga i otwiera drogę do moralnego i duchowego upadku. W tym kontekście Paweł poruszył następujące tematy:

1. *Uczenie się z przeszłości Izraela.* Paweł przypomina Koryntianom o upadkach starożytnych Izraelitów podczas ich wędrownki po pustyni - bałwochwalstwie, rozwiązłości, wystawianiu Boga na próbę i szemraniu. Ich upadki służą jako ostrzeżenie dla wierzących, by nie powtarzali podobnych błędów.

2. *Niebezpieczeństwo bałwochwalstwa.* Paweł wzywa wierzących, by unikali bałwochwalstwa i nie uczestniczyli w pogańskich praktykach. Przypomina im, że oddawanie czci bożkom jest zaprzeczeniem oddawania czci prawdziwemu Bogu.

3. *Chrześcijańska wolność i odpowiedzialność* (1 Kor 10,23-30). Paweł mówi o tym, jak wierzący powinni mądrze korzystać z wolności, zwłaszcza w kwestii spożywania pokarmów ofiarowanych bożkom. To, że coś jest dopuszczalne, nie znaczy, że jest dobre dla wszystkich.

4. *Życie dla chwały Boga* (1 Kor 10,31-33). Paweł podsumowuje swoje przesłanie zachęcając wierzących, by podejmowali każdą decyzję z myślą o chwale Bożej. Ponadto Paweł wzywa Koryntian, by postępowali w sposób odzwierciedlający charakter Chrystusa i wskazujący Go innym.

Część II: Komentarz

1. Tło - formy kultyczne w Koryncie w I wieku n.e.: Koryntianie dobrze znali koncepcję oddawania czci. W przeciwieństwie do wielu współczesnych społeczeństw zachodnich, w starożytnym Koryncie oddawanie czci bóstwu nie było sprawą prywatną i osobistą. Polityka, handel i życie społeczne ściśle wiązały się z religią. Praktyki kultyczne w Koryncie na początku naszej ery obejmowały składanie ofiar, uczty religijne, święta, procesje, a w niektórych kultach także rytuały seksualne. Korynt był jednym z najważniejszych miast świata grecko-rzymskiego znanym z religijnej różnorodności i zaangażowania. W mieście znajdowały się liczne świątynie i miejsca kultu, stosownie do statusu miasta jako zamożnego ośrodka handlowego funkcjonującego zarówno w greckiej jak i rzymskiej tradycji.

Oddawanie czci w Koryncie w I wieku miało wiele form odzwierciedlających kosmopolityczny charakter korynckiego społeczeństwa. Koryntianie czcili licznych bogów (zob. punkt 2. poniżej). Choć czasami miasto miało wiodące bóstwo, poszczególni mieszkańcy mogli dowolnie wybierać bogów, których czcili, zależnie od tego, jakich dobrodziejstw się od nich spodziewali. Większość mieszkańców miasta czciła wielu bogów jednocześnie. Ponadto w całym imperium rzymskim dobrzy obywatele mieli obowiązek czcić także rzymskiego imperatora jako bóstwo. Choć w kwestii wyboru innych bogów istniała spora dowolność, z kultem imperatora wiązały się społeczne i polityczne konsekwencje, gdyż postrzegano ten kult jako demonstrację lojalności wobec Rzymu.

W większości świątyń składano ofiary krwawe z byków, kozłów czy ptaków poświęconych bogom. Składaniu ofiar towarzyszyły uczty rytualne. Podczas tych wspólnotowych uczt w świątyniach uczestnicy spożywali mięso ofiar złożonych wcześniej bogom. Religijnym rytuałom towarzyszyły także publiczne

uroczystości, takie jak Igrzyska istmijskie (ku czci boga Posejdona/Neptuna). Te uroczystości obejmowały pochody, uczty i występy. Niektóre z form kultycznych zawierały elementy seksualne, zwłaszcza w kultach bogów płodnościowych. Niektórzy uczeni są zdania, że częścią funkcjonowania świątyni Afrodyty była rytualna prostytucja (por. Walter A. Elwell i Barry J. Beitzel, „Corinth”, w: *Baker Encyclopedia of the Bible*, Grand Rapids 1988, s. 514).

Choć oddawanie czci odbywało się zazwyczaj w sposób zupełnie publiczny, pewne religie, takie jak kult Demetri i Persefony, stosowały tajemne rytę inicjacyjne i nabożeństwa. Taki ekskluzywizm powiązany z obietnicą duchowego oświecenia niedostępnego dla zwykłych ludzi, niewątpliwie wydawał się atrakcyjny w niektórych kręgach. Choć w wiodących świątyniach kult był ogólnodostępny, wielu ludzi praktykowało indywidualne nabożeństwa, do których służyły kapliczki z małymi posągami i kadzidłami odkrywane przez archeologów w prywatnych domach.

2. Definicja bałwochwalstwa: W świecie, w którym kultury rozmaitych bogów były powszechnym zjawiskiem, a posągi i wizerunki bogów traktowano z szacunkiem jako reprezentację bóstwa, twierdzenie Pawła, że „nie ma bożka na świecie” i „nie ma żadnego innego boga, oprócz Jednego” (1 Kor 8,4), musiało brzmieć radykalnie. Paweł był daleki od poglądu, iż figury czy przedmioty (w tym bożki) mogą mieć magiczną moc same w sobie. Jednak rozumiał, że niektórzy wierzący, zwłaszcza nowonawróceni z pogańska, mogli nadal postrzegać swoje nawrócenie jako zmianę wyznawanego bóstwa - odejście od dawnych bogów i przyjęcie Boga Niebios. Taka postawa dawała o sobie znać zwłaszcza w kwestii spożywania pokarmów ofiarowanych pogańskim bogom.

W 1 Kor 10 apostoł Paweł wyjaśnia ten nowy, biblijny światopogląd („nie ma żadnego innego boga, oprócz Jednego”), ale jednocześnie wyraźnie ostrzega przed uczestnictwem w bałwochwalstwie. Posługuje się przy tym dziejami Izraela jako przykładem dobitnie świadczącym, iż bałwochwalstwo to nie tylko kult wizerunków. Bałwochwalstwo obejmuje także nielojalność wobec Boga, jak również duchowe zagrożenie polegające na braku miłości i odpowiedzialności wobec braci i sióstr w wierze.

Paweł rozpoczyna przypominając swoim adresatom, jak Izraelici, którzy doświadczyli cudownego Bożego wyzwolenia z Egiptu, nadal popadali w bałwochwalstwo i ponosili skutki Bożego sądu. W 1 Kor 10,1-4 Paweł wymienia błogosławieństwa zaoferowane Izraelitom. Byli oni prowadzeni przez Bożą obecność objawiającą się w obłoku. Doświadczyli cudownego przejścia przez Morze Czerwone, które rozstąpiło się przed nimi, a także codziennie byli karmieni i pojeni fizycznie i duchowo manną i wodą ze skały (którą Paweł identyfikuje jako symbol Chrystusa).

Wbrew tym błogosławieństwom wielu Izraelitów zawodziło. Znieważali Boga dopuszczając się bałwochwalstwa, a to otwierało drogę do niemoralności seksualnej (1 Kor 10,5-10). Raz po raz swoim postępowaniem wystawiali Boga na próbę. Ich szemrania prowadziły do otwartych buntów i następujących po nich tragedii.

Paweł odnosi te wydarzenia do członków zboru w Koryncie (1 Kor 10,11-13). Historia starożytnych Izraelitów służy jako ostrzeżenie przed bałwochwalstwem. Paweł wzywa zatem wierzących do czujności, ale nie do lęku i niepokoju, gdyż Bóg daje zwycięstwo nad wszystkim, co nam zagraża.

Paweł kieruje do swoich adresatów bezpośrednie wezwanie: „Uciekajcie od bałwochwalstwa” (1 Kor 10,14). Wyjaśnia, że choć bożki nie mają żadnej mocy, gdyż są wymysłem, to jednak istnieją zli aniołowie i diabeł, którym człowiek pośrednio się poddaje, kiedy uczestniczy w bałwochwalczym kulcie (1 Kor 10,20). Ta rzeczywistość sprawia, że uczestniczenie w uctach ku czci fałszywych bogów jest niebezpieczne duchowo. Paweł stwierdził, że wierzący nie mogą uczestniczyć jednocześnie w „kielichu Pańskim” i „kielichu demonów” (1 Kor 10,21), co oznacza, że bałwochwalstwo i chrześcijaństwo wykluczają się nawzajem.

W 1 Kor 10,15-18 Paweł wskazuje, że jak uczestniczenie w stole Pańskim symbolizuje jedność z Chrystusem, tak spożywanie pokarmu ofiarowanego bożkom tworzy niebezpieczne duchowe powiązania. Choć fałszywi bogowie są nicością, uczestniczenie w fałszywym kulcie, takim jak składanie ofiar bożkom, może prowadzić do kontaktu z demonami. *Bałwochwalstwo to nie tylko oddawanie czci fałszywym bogom, ale także duchowe uwikłanie w kontakt z siłami ciemności.*

Wierzący są powołani do całkowitego poświęcenia się Bogu (1 Kor 10,21-22), więc nie mogą pić jednocześnie z kielicha Pańskiego i kielicha demonów. Przywołując Pwt 32,21 Paweł ostrzegał swoich adresatów, iż Bóg nie toleruje połowicznej lojalności. Paweł rozumiał, że bałwochwalstwo to nie tylko fałszywy kult, ale sposób myślenia i postępowania duchowo niebezpieczny i nie do pogodzenia z wiarą w Chrystusa.

Rozwijanie „antycial” przeciwko bałwochwalstwu: Paweł wzywał do pełnego odłączenia się od bałwochwalstwa, a w 1 Kor 10,23-33 wyjaśnił, że to odłączenie nie powinno prowadzić do krytykowania i dyscyplinowania zboru w celu zachowania jego czystości. Poszczególni chrześcijanie powinni być wolni i odpowiedzialni, co Paweł przedstawia na przykładzie kwestii pokarmów poświęconych bożkom i sprzedawanych następnie na rynku.

W 1 Kor 10,23-24 zasada miłości jest postawiona ponad wolnością. Niesamolubność i rezygnacja

z własnych praw czy nawet przyjętych zasad chrześcijańskiego stylu życia dla większego dobra powinna być normą. Nawet jeśli coś nie jest złe samo w sobie ani zakazane w *Biblii*, może nie być dobre dla innych. Dla wierzących priorytetem powinno być duchowe dobro bliźnich, dla którego warto poświęcić nawet część swojej osobistej wolności.

W kilku kolejnych wersetach (1 Kor 10,25-30) Paweł dopuszcza spożywanie mięsa kupowanego na rynku bez pytania o jego pochodzenie. Jednak odradza tę praktykę w przypadku, gdy istnieje pewność, że mięso pochodzi z ofiar złożonych bożkom, gdyż zasada niespożywania takich pokarmów stanowi zabezpieczenie przed gorszeniem ludzi słabszych w wierze. Ostatecznie wierzący powinni dążyć do przynoszenia chwały Bogu w każdym aspekcie swojego życia, w tym także budując innych, a nie gorsząc ich. Misją ich życia powinno być prowadzenie bliźnich do zbawienia, a nie egzekwowanie własnych praw i forsowanie swoich poglądów (1 Kor 10,31-33).

Część III: Zastosowanie

Korynt w I wieku n.e. był różnorodnym religijnie miastem zawierającym mieszanię greckich, rzymskich i wschodnich kultów. Zaangażowanie religijne wyrażane było w wielu różnych formach. Pierwsi chrześcijanie w Koryncie musieli borykać się z tego rodzaju wpływami starając się dochować wierności Chrystusowi. Dlatego Paweł w swoich listach do Koryntian odniósł się do kwestii bałwochwalstwa, czystości moralnej i chrześcijańskiej wolności. Na podstawie tego, jak apostoł przedstawił te kwestie, omówcie następujące pytania:

1. Paweł przypomniał Koryntianom o błędach Izraelitów popełnionych w przeszłości. Dlaczego to zrobił? Czego my możemy nauczyć się z doświadczeń starożytnych Izraelitów?
2. W 1 Kor 10,12 apostoł Paweł ostrzega: „A tak, kto mniema, że stoi, niech baczy, aby nie upadł”. Jak możemy się ustrzec nadmiernej pewności siebie w naszym duchowym życiu?
3. Bóg daje nam wyjście z pokuszenia (1 Kor 10,13). Czy doświadczyłeś tego w swoim życiu? Jak to zapewnienie podtrzymuje cię na duchu, kiedy osaczają cię pokusy?
4. Paweł ostrzega przed bałwochwalstwem oraz podaje zasady identyfikowania bałwochwalstwa i przeciwdziałania mu. Z jakimi współczesnymi formami bałwochwalstwa zmagają się chrześcijanie w naszych czasach? Jakie zastosowanie znajduje dzisiaj rada Pawła w kwestii bałwochwalstwa?
5. Paweł mówi: „Wszystko wolno, ale nie wszystko jest pożyteczne” (1 Kor 10,23). Jak możemy odróżnić to co pozytywne od tego, co bezużyteczne w naszym życiu?
6. W 1 Kor 10,31 Paweł mówi nam, byśmy wszystko czynili dla chwały Boga. Na czym polega to w codziennym życiu?
7. Paweł podkreśla zasadę, zgodnie z którą nie należy doprowadzać bliźnich do zgorszenia (1 Kor 10,32-33). Jak możemy zachować równowagę między osobistą modlitwą a odpowiedzialnością za bliźnich?

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI

- **Przewodniki**- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”.
- **Pytania**- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej.

www.adwent.pl

dział: Studium biblijne

- **Materiał do „Czasu misji”:**
<https://adwent.pl/czas-misji>

KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI

- Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii.
- Propozycje dodatkowych zajęć.
- Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium.
- Wspólnota, modlitwa

każdy czwartek, godz.20.00

Zoom: 856 5129 9515

Kod dostępu: Biblia